

LUNDS
UNIVERSITET

STV004
HT 2006

Statsvetenskapliga institutionen

Handledare: Anders Sannerstedt

Nordisk compliance

En studie av de nordiska EU-medlemmarnas implementeringsnivå

Daniel Lundberg

Abstract

The following thesis is examining compliance with EU-law from a member state perspective. The variation in the compliance level between the member states from 1995 to 2005 is analyzed to prove the fact that the Nordic member countries during the measured time period experienced a low number of infringements. The infringements that did occur were resolved faster and more efficient in the Nordic countries than in the other member states. The theory used to explain the Nordic compliance rate is divided between external and internal pressure in a pull and push model. The external pressure is illustrated with argumentative persuasion from the EU-commission to the individual member states; how the state responds to the persuasion in order to act compliant. The internal pressure is identified as a process of Europeanization of the domestic institutions. The material the thesis is based on is both infringement data collected from the EU-commission as well as individual case studies of the three Nordic member states: Denmark, Finland and Sweden. The conclusion of this study is that the Nordic countries have created institutions capable and willing to adapt to EU-law and thus prioritized a compliant behaviour through a consensus-building strategy.

Key words: Compliance, Europeanization, Institutionalism, Pressure, Nordic countries

Innehållsförteckning

Introduktion	4
1.1 Inledning	4
1.2 Disposition	4
1.3 Tidigare forskning.....	4
1.4 Syfte och frågeställning	5
1.5 Förklaring av compliance i EU-kontext.....	5
1 Teori.....	7
2.1 Externt tryck.....	7
2.2 Internt tryck.....	9
2 Metod.....	11
3.1 Metod och material	11
3.2 Urval och tidsperiod.....	11
3.3 Analysmetod	11
3 Empiri	13
4.1 Compliance illustrerat	13
4.2 Kategorisering av medlemsländer	16
4.2.1 Små medlemsländer	16
4.2.2 Norden.....	16
4.2.3 Danmark.....	17
4.2.4 Finland	18
4.2.5 Sverige	19
5 Analys	22
5.1 Analys av externt tryck	22
5.2 Analys av internt tryck.....	24
6 Resultat och slutsats	26
7 Referenser	28
8 Appendix.....	31

1. Introduktion

1.1 Inledning

Denna uppsats behandlar compliance, en central komponent vid internationella samarbeten och överenskommelser. Detta begrepp infattar huruvida aktörer förändrar sitt beteende för att överensstämma med normer, regler och lagar aktören i ett tidigare skede har accepterat. Internationella överenskommelser har föga effekt om de inblandade aktörerna inte genomför de avtalade förändringarna. Inom den europeiska unionen (EU) lyder medlemsländerna under EU-lagstiftning och måste därmed förändra sin inhemska lagstiftning kontinuerligt för att vara kompatibel med EU:s lagar och förordningar. Denna uppsats undersöker de nordiska EU-ländernas compliance-nivå och förklarar varför de nordiska länderna skiljer sig från de övriga medlemsländerna.

1.2 Disposition

Uppsatsen är disponerad enligt följande:

Kapitel 1	Introduktion
Kapitel 2	Presentation av valda teorier
Kapitel 3	Redogörelse för metod och material
Kapitel 4	Empiri: illustrationer av compliance samt presentation av de nordiska länderna
Kapitel 5	Analys med tillämpade teorier
Kapitel 6	Avslutande diskussion kring resultat och slutsatser
Kapitel 7	Referenser
Kapitel 8	Appendix, redovisning av det statistiska underlaget från EU-kommissionen

1.3 Tidigare forskning

Forskning rörande compliance inom EU är ett relativt smalt område, detta nämns ofta endast i förbifarten när europeisk integration behandlas, trots att compliance är närbesläktat med just europeisering. Överstatliga beslut får en begränsad effekt om medlemsstaterna inte följer de tidigare överenskomna avtalen. Två tongivande inriktningarna gällande compliance-studier är konstruktivism; att stater väljer att följa avtalen genom inläring, samt rational choice; att stater kalkylerar nytta i relation till kostnad. Genom denna rationella avvägning beslutar staten huruvida den kommer att implementera EU-lagstiftning eller ej. Förespråkare för rational choice-ansatsen anser därmed att EU-kommissionen, för att öka medlemsländernas compliance, bör utöka sin övervakning av implementeringsprocess samt kännbart straffa non-compliance. Genom dessa åtgärder anses balansen mellan nytta och kostnad skiftas mot ett

compliance-beteende då kostanden överstiger nyttan när risken att bli upptäckt ökar, samt hotet om en påföljd i form av en finansiell sanktion. De forskare som anser att staternas skäl att inte implementera direktiv beror på avsaknad av kapacitet, eller know-how förespråkar istället att EU-kommissionen bör inrikta sig mot kapacitetsbyggande verksamhet riktad mot medlemsländernas institutioner (Checkel 2001). Beroende på teoretisk inriktning premieras antingen synsättet att compliance-problematiken är ett managementinriktat problem eller ett problem som ska bemötas med en strategi av framtvungad implementering (Downs et al. 1996).

Compliance har också behandlas ur ett policysektorspecifikt perspektiv där compliance i de olika sektorerna analyseras, exempelvis direktiv gällande den gemensamma marknaden, för att utröna hur implementeringssituationen ser ut. Slutligen finns forskning inriktad mot variationer mellan medlemsländer, dit denna uppsats sällar sig. Studier inom denna kategori inkluderar geografiskt Nord-Syd-perspektiv och compliance som "goodness-of-fit", dvs. att policy som passar ett land kommer innebära en bättre implementeringsgrad än en policy som inte passar (Börzel 2000). Vad gäller studier av de nordiska länderna som en grupp har endast en tidigare studie funnits (Svedrup 2004). Detta beror sannolikt på att Finland och Sverige inträdde i union först 1995, Danmark har dock varit medlem sedan 1970-talet.

1.4 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att förklara varför de nordiska länderna grad av compliance under den uppmätta tidsperioden 1995-2005 uppvisar en mycket låg grad av non-compliance, både vad gäller absoluta tal av uppmärksammade överträdelser, samt nivå av icke lösta fall remitterade till nästkommande instans, i relation till de övriga medlemsländerna. Denna uppsats innehåller två moment som utmynnar ut i en slutsats. Den första delen består av kvantitativt material inhämtat från EU-kommissionen gällande medlemsländernas överträdelser av EU:s lagstiftning, behandlat för att illustrera de nordiska ländernas låga nivå av non-compliance. Den andra delen av uppsatsen är utformad som en komparativ fallstudie av de nordiska länderna och genom valda teorier överbryggs dessa delar för att utmynna i ett resultat som besvarar uppsatsens frågeställning. Uppsatsen syftar att bidra till hur variationer mellan medlemsländernas nivå av compliance kan förklaras av inhemska institutioner samt internt och externt tryck.

Frågeställningen denna uppsats ämnar förklara är följande:

- Varför uppvisar de nordiska EU-länderna en lägre nivå av non-compliance än de övriga medlemsländerna?

1.5 Förklaring av compliance i EU-kontext

Denna uppsats kretsar kring begreppet compliance, definierat enligt följande:

"Compliance refers to whether countries in fact adhere to the provision of the accord and to the implementing measures that they have instituted" (Haas 1998 s. 18).

För övervakning av compliance, dvs. att medlemsstaterna implementerar beslut taget på en överstatlig nivå, ansvarar EU-kommissionen genom Amsterdamfördraget. Kommissionen övervakar denna process dels genom notifiering från medlemsstaterna själva, kommissionen kan även utvärdera implementeringen på egen hand samt inleda undersökningar. Slutligen kan övervakningen baseras på klagomål från medborgare, organisationer och företag som anser att deras rättigheter i enighet med EU-lagstiftningen blivit kränkt av ett enskilt medlemsland (Bursens 2002 s. 176).

Övervakningen av detta sker på två nivåer, dels en centraliserad överstatlig övervakning utförd av EU-kommissionen med stöd av Artikel 226 (f.d. 169), dels indirekt genom nationella domstolar där medborgare och organisationer kan göra sin röst hörd (Tallberg 2000 s. 108). Kommissionens roll gällande compliance är dels att övervaka och stötta staterna med målsättningen att bidra med expertis och råd. Sedan 1991 kan kommissionen under Artikel 228 (f.d. 171) erhålla makt, efter EG-domstolens dömande, att finansiellt straffa medlemsländerna med böter då implementering inte har genomförts (Mendrinou 1996 s. 13). Sanktionen vägleds av överträdelsens svårighetsgrad, överträdelsens varaktighet samt behovet av en avskräckande sanktion för att undvika upprepning (Meddelande 2005 s.2).

Artikel 226 ger EU-kommissionen rätt att initiera undersökningar gällande överträdelser om medlemsländerna misstänkts ha misslyckats att uppfylla sin plikt. Det finns fem typer av överträdelser där kommissionen kan reagera (Börzel 2001 s. 804-805).

- *Brott mot fördrag, regler och beslut*
Dessa behöver inte inkorporeras i nationell lagstiftning. Non-compliance karaktäriseras här av att medlemslandet inte följer dessa eller applicerar det felaktigt.
- *Icke- överföring av direktiv*
Direktiv som inte kan appliceras direkt utan måste integreras i nationell lagstiftning. Det är upp till de enskilda medlemsländerna att välja tillvägagångssätt, dock finns en doktrin som stipulerar att det måste ske på det mest effektiva sättet. Non-compliance i denna kategorin manifesterar sig i ett totalt misslyckande att ta till sig direktivet.
- *Inkorrekt implementering av direktiv*
Non-compliance tar sig uttryck genom inkomplett eller inkorrekt inkorporering av EU-direktiv i nationell lagstiftning.
- *Felaktig applicering av direktiv*
Även om implementering är korrekt genomförd kan direktivet användas felaktigt. Non-compliance i denna kategori innebär att medlemslandet aktivt bortser från direktivet till förmån för inhemsk lagstiftning.
- *Non-compliance med EG-domstolens domslut*
Non-compliance i denna kategori innebär att medlemsstaten misslyckats att verkställa EG-domstolens beslut, vilket innebär ett brott mot EU-lagen.

2. Teori

Denna uppsats behandlar compliance explicit, i ett större perspektiv handlar dock uppsatsen om europeisering, hur EU:s medlemsländer förhåller sig till de överstatliga institutioner. I följande teoriavsnitt behandlas dels institutionella och kulturella faktorer gällande nationell förvaltning som förklaring till compliance. Detta teoriavsnitt ämnar täcka dels externt tryck från EU och dels internt tryck inifrån medlemsstaterna själva att skapa en compliance-kultur. Denna modell kallas "pull and push" då tryck från olika riktningar leder till exempelvis ett förändrat beteende.

Det externa trycket definieras utifrån fem hypoteser med rötter i konstruktivistisk teori. Hur medlemsländerna svarar på det externa trycket och deras olika anpassningsmönster varierar. Detta beror dels på att europeiseringen i form av integration är ojämn mellan policysektorer och trycket på stater och dess inhemska institutioner varierar (Olsen 2002 s. 934). Det interna trycket fastställs utifrån kulturella och institutionella aspekter. För att göra begreppet europeisering användbart som ett övergripande element krävs en snävare definition av detta fenomen. Definitionen nedan utgår från medlemsstaternas institutioner:

"The process reorienting the direction and shape of politics to a degree that EU political and economic dynamics become part of the organizational logic of national politics and policymaking." (Ladrech citerad i Bursens 2002 s. 188)

Dock kan även europeisering ses från en överstatlig synvinkel, i detta fall interaktionen mellan de överstatliga institutionerna och medlemsländerna med målsättningen att skapa en gemensam policy (Wallace 2000 s. 370).

Att val av teori föll på social konstruktivism kompletterat med institutionalism beror främst på uppsatsens approach. Forskning om europeisk integration orienterar sig ofta mot antingen neofunktionalism eller intergovernmentalism (Tsebelis och Garret 2000) dessa synsätt behandlar dock EU som institution, hur den ska tolkas, och har begränsad användning för att analysera inhemska skillnader mellan medlemsstaterna.

2.1 Externt tryck

Enligt teorin om experimentell inlärning förändras institutioner på basis av erfarenheter och tolkningar gällande hur relevanta aktörer i deras miljö svarar på alternativa former av inhemskt styrande. Aktörerna i deras miljö (i detta fall EU) kan vara indifferent till de inhemska institutionerna eller aktivt stödja specifika former. Dessa aktörer kan tillhandahålla tillvägagångssätt för förändring eller lämna utrymme för att självständigt skapa adekvata institutioner. De former och handlingar som anses vara framgångsrika löper större chans att bli upprepade och utvecklade. Det finns ingen harmoniserande och enhetlig modell för stater att hantera trycket från EU:s institutioner. Etablerade nationella mönster är resistent, men ofta tillräckligt flexibla för att hantera förändringar från EU. Regeringar och administrativa system har på olika sätt anpassat sig till dessa krav. Anpassning till EU dikteras inte av några

specifika former av institutionell anpassning, utan lämnar ett stort utrymme för inhemska aktörer och institutioner att agera. Det enskilda landets anpassning speglar variationer av externt tryck samt inhemska motivation och förmåga att anpassa sig. Signalerna från EU tolkas och filtreras genom inhemska identiteter, traditioner, institutioner, och resurser som begränsar koordinering och homogenisering (Olsen 2002 s. 932-937).

Stater har varierande funktionella strukturer med konkurrerande byråkrati. Social konstruktivism ser inte stater som bundna av rationella beslut, utan den lättaste vägen följs oftast och denna väg följs tills en kris av något slags utlösts som tvingar in staten i en annan riktning (Haas 1998 s. 21). En del av konstruktivistisk teori är social inlärning, att en aktör lär sig agera enligt ett visst mönster i ett givet sammanhang. Argumentativ övertalning, i motsats till manipulativ övertalning, är en social interaktion som involverar förändrade attityder om orsak och verkan i frånvaro av öppet hot; en mekanism genom vilket preferenser kan förändras. Checkel presenterar i sin studie, där han försöker överbygga gapet mellan konstruktivism och rational choice, fem hypoteser om argumentativ inlärning, där preferenser kan förändras genom att nya normer introduceras och således skapas en compliance-kultur (2001 s. 562-563). Dessa hypoteser är:

1. Det är lättare att övertala aktören om denna är osäker i sin miljö, genererat av ny fråga, kris eller ett allvarligt politiskt misslyckande som göra aktören mottaglig att analysera ny data.
2. Det är lättare att övertala aktören om denna har få ingrodda åsikter som inte stämmer överens med den andra aktörens budskap.
3. Det är lättare att övertala aktören när den andra aktören äger en auktoritär roll i gruppen dit aktören hör samman eller vill höra samman.
4. Det är lättare att övertala aktören om den andra aktören inte läxar upp eller ställer krav på aktören utan levererar ett seriöst argument.
5. Det är lättare att övertala aktören om interaktionen mellan de båda aktörerna sker i en icke-politiserad miljö.

Ovanstående modell om argumentativ övertalning passar väl för att förklara det externa tryck medlemsländerna utsätts för av EU:s överstatliga institutioner. Rationell cost/benefit-analys kan inkorporeras i det konstruktivistiska resonemanget genom att aktören försöker maximera socialt kapital istället för materiella fördelar (Checkel 2001 s. 556). Med andra ord kan aktören värdera ett compliance-beteende högre än de potentiella materiella fördelarna med att inte implementera ett direktiv.

Externt tryck manifesteras i praktiken med EU-kommissionens management- och sanktionsmöjligheter. Det externa tryckets riktning går från EU-kommissionen till det enskilda medlemslandet. Denna strategi från kommissionens sida skapar en ram för regelkonformitet och kombinationen av management och sanktionshot leder till den mest effektiva åtgärden för att skapa ett compliance-beteende utifrån (Tallberg 2002 s. 636).

Tvång/hot-strategin baseras på idén att stater är rationella aktörer och att de gör avvägningar mellan nytta och kostnad, det innebär att både uppkomsten och lösningen av non-compliance är relaterad till en incitamentstruktur. Genom övervakning och möjlighet till sanktioner ökar därmed kostnaderna för non-compliance. Övervakning leder till större transparens och synliggör potentiella avhoppare. Sanktioner minskar vinsterna att hoppa av ingångna avtal. Tillsammans skapas ett compliance-beteende (Tallberg 2002 s.611-612).

Forskare inriktade mot management ser istället non-compliance som produkten av kapacitetsbrist. Det bör därför lösas genom en problemlösningstrategi riktad mot kapacitetsbyggande, regeltolkande och transparens istället för en tvingande strategi. Kapacitetsbegränsning uppstår när en regering saknar förmågan att få offentliga och privata aktörer att ingå internationella avtal. Regeringen kan misslycka att säkra en ratificering, förmå subnationella enheter att sträva efter ett compliance-beteende eller skapa en fungerande administration inriktad mot hantering av dessa frågor (Tallberg 2002, s. 613). Detta resonemang bygger till viss del över klyftan mellan externt och internt tryck på grund av att det ser till det inhemska politiska systemet i det enskilda medlemslandet.

2.2 Internt tryck

Det interna trycket i en ”pull and push”-modell urskiljs som den inhemska mobiliseringen av samhällsaktörerna (Börzel 2000 s. 149). I samklang med det externa trycket leder detta till ett förändrat beteende från medlemslandets sida. En studie baserad på EU:s medlemsländers implementering av sex arbetslagstiftningsdirektiv utgör grunden för en modell som delar in EU:s medlemsländer i tre idealtyper baserat på normer gällande europeisering och implementering:

- World of law observance
- World of domestic politics
- World of neglect

Den mest relevanta kategorin för denna uppsats är *World of law observance*, dit endast de nordiska länderna grupperas. Medlemsländer hemmahörande i denna idealtyp rankar ofta compliance med EU-direktiv högre än inhemsk politik. När väl problem med compliance uppstår tenderas detta att lösas i en tidig fas. Den överordnade logiken för denna kategori av medlemsländer är compliance. För stater hemmahörande i *World of domestic politics* konkurrerar implementering av överstatliga EU-beslut med inhemsk politik. Utgången är ofta till den inhemska policyn fördel då politiska misslyckande till följd av konkurrens mellan olika politiska intressen leder till svårigheter att implementera direktiv. Den överordnade logiken i denna kategori är strävandet efter politiska intressen. För länder i kategorin *World of neglect* saknas ambition att följa överstatliga direktiv, misslyckad implementering av direktiv uppstår som en effekt av ett byråkratiskt misslyckande. Non-compliance är snarare regel än undantag i denna kategori där den överordnade logiken är strävan efter att se efter intressen i den nationella administrationen (Falkner et al. 2005 s. 9).

Ansvar att identifiera nödvändiga reformer för att uppnå en adekvat förändring av inhemsk policy kompatibel med EU-lagstiftning återfinns i det administrativa systemet hos de respektive medlemsländerna. Detta initieras ofta på departementsnivå och för den nästkommande fasen interagerar politiker och intressegrupper i en politisk process för att övergå till EU-lagstiftning. De administrativa och politiska aktörerna strävar ofta åt samma håll i kategorin *world of law observance*, närmare bestämt att prioritera EU:s lagar och regler, detta leder till en mekanism där compliance-kulturen förstärker sig själv enligt följande:

Compliance-kultur → Samhället förväntar sig compliance, elitgrupper pressas att agera compliant → Regeringen kan införa compliant beteende på motsträviga intressen → Den offentliga diskursen hävdar långsiktiga vinster för sagda beteende → Förväntningarna ökar på compliant beteende → Compliance-kulturen förstärks (Falkner et al. 2005 s. 15)

Denna modell visar hur normer internaliseras på en individnivå, hur en god compliance-kultur skapas genom en dominerande inriktning från den politiska elitens sida. Detta innebär att det finns en tidsaspekt involverad, då medlemsländerna i idealtyperna är relativt stabila, och det är svårt för ett land – i alla fall kortsiktigt – att röra sig mot world of law observance. Det tar lång tid att skapa en god compliance-kultur och att få brokiga intressen att sluta upp bakom en gemensam policy. För medlemsländer i de andra två övriga kategorierna är de inhemska aktörerna och intressena splittrade och drar åt olika håll, detta leder till problem för landens regeringar att införa direktiv.

Ett tillvägagångssätt för att jämföra hur olika länder implementerar direktiv är ”goodness-of-fit”, det innebär att implementeringsgraden kommer att avgöras av hur väl förändringen stämmer överens med inhemska faktorer. Om europeiseringspolicyn kan anpassas till rådande inhemska förhållanden kommer implementering utan svårigheter kunna genomföras i medlemslandet. Det finns dock faktorer som jämnar ut ”goodness-of-fit” eller ”misfit” förhållanden. Enligt teorin om vetoaktörer minskar reformkapaciten för ett land om många vetoaktörer är inblandade. Om ett land har en relativt litet antal aktörer med veto eller en konsensusorienterad kultur som minskar risken för dödläge när många vetoaktörer är inblandade kommer detta att underlätta implementeringen av direktiv (Falkner et al. 2005 s. 3). Frågan är om framgångsrik implementering är bestämd av överensstämmande mellan nationell och europeisk policy eller antalet inhemska vetoaktörer. En studie över implementering av miljörelaterade direktiv visar att goodness-of-fit är viktigare än vetoaktörer för framgångsrik implementering (Bailey 2002 s. 807).

Intressegrupper och stela byråkratikonstruktioner kan leda till kapacitetsmisslyckanden trots att statens preferenser är inriktad mot compliance-beteende. Regeringar kan även maska genom att ”dra fötterna efter sig” och genom att felaktigt applicera direktiv för att själva gynnas. Kommissionen har noterat att regeringar möter inhemska påtryckning att vänta med implementering av direktiv som konkurrensutsätter den inhemska industrin. Gällande policysektorer där staten är den viktigaste aktörer kan motstånd uppkomma från de politiska aktörerna. Direktiv som kräver förändring av väletablerade administrativa strukturer kan möta motstånd från den befintliga byråkratin, med intressen i den nuvarande strukturen (Tallberg 2002 s.628).

Medlemsländer utsätts sällan för samma typ av krav gällande förändrat beteende. Nationella skillnader mellan medlemsländerna ifråga om tradition och kapacitet för förändring av inhemska mönster, samt förmågan att exportera nationella idéer till ett överstatligt plan leder till skillnader i anpassningspress för medlemmarna (Tallberg 2002 s.628).

3. Metod

3.1 Metod och material

I denna uppsats mäts de nordiska ländernas compliance-nivå i relation till de övriga medlemsländerna. Statistiken som används för detta syfte kommer från EU-kommissionen och bör anses tillförlitlig, dock mäter denna statistik bara uppmärksammade fall av non-compliance, antingen från klagomål från medborgare, andra medlemsländer eller från kommissionens egna övervakningsfunktioner. Fall av non-compliance från medlemsländer som inte upptäckts faller därmed utanför ramarna för det statistiska materialet, och därmed utanför uppsatsen. Att statistiken ur denna synvinkel är ofullständig är dock av mindre betydelse för uppsatsen då syftet är att förklara de nordiska ländernas låga nivå av överträdelser i relation till de övriga medlemmarna. Det är dock möjligt att mörkertalen varierar mellan medlemsländerna, men detta är inte möjligt att ta hänsyn till.

Värt att notera är att dataunderlaget från EU-kommissionen reflekterar kommissionens egen åsikt att en överträdelse har begåtts, det innebär att EG-domstolen kan ha en avvikande åsikt. Medlemsländerna kan även bestrida att en överträdelse ägt rum, i detta fall är det domstolens ansvar att ta ställning till frågan. Vidare säger inte statistiken om huruvida överträdelsen är liten och obetydlig eller allvarlig (Bursens 2002 s. 178). Materialet för den komparativa fallstudien baseras på artiklar i tre antologier gällande europeisering.

3.2 Urval och tidsperiod

Tidshorisonten för denna uppsats är tioårsperioden 1995-2005. Skälet till detta är att Finland och Sverige gick med i EU först 1995 samt att statistik för 2006 saknas. Tidsperioden är tämligen kort, men jag anser att sambandet mellan de nordiska länderna och de övriga länderna är klart. EU:s medlemsutvidgning 2004 bortses från för att få en mer konsekvent analys, vidare görs en distinktion mellan stora och små länder, då stora länder ofta har mer problem med compliance. Genom denna distinktion kan ett samband mellan de nordiska länderna och de övriga medlemsstaterna synliggöras.

3.3 Analysmetod

Det statistiska materialet har analyserats genom att se till den absoluta nivån av uppmärksammade överträdelsebrott för respektive medlemsland 1995-2005 i de tre instanserna formellt brev, motiverat yttrande samt remiss till EG-domstolen. Det andra steget i behandlingen av det statistiska materialet är en jämförelse av avklarade fall mellan instanserna, detta indikerar hur effektivt ett medlemsland är på att lösa sina compliance-problem när landet i fråga har blivit uppmärksammat av EU-kommissionen att en överträdelse har ägt rum. I denna redogörelse ingår de medlemsstater som utgjorde EU före 2004 års

utvidgning, här benämnd EU-15, en åsyftning på medlemsantalet vid denna tidpunkt. En distinktion har också gjorts mellan stora och små medlemstater med avseende på invånarantal, där Frankrike, Italien, Spanien, Storbritannien och Tyskland utgör gruppen *stora länder* och de övriga tio medlemmarna utgör *små länder*.

Det finns ingen universell distinktion mellan stora och små länder, då även landets area, militära styrka, storlek på ekonomin etc. skulle kunna vara acceptabla variabler för en indelning. Armstrup och Handel har i en studie noterat att ingen definition av *litet land* är helt och hållet tillfredställande trots att den kan vara giltig (Hanf och Soetendorp 1998 s. 4). En annan definition är perceptiv storlek, dvs. huruvida landet anses vara litet eller stort, ett exempel på detta är Sverige som till arean är EU:s tredje största land, men grupperas till de små länderna. Uppsatsens kategorisering av medlemsländer är skapad för att visa på skillnader mellan små länder och de nordiska länderna i första hand.

Analysmetoden för den komparativa fallstudien är en kvalitativ textanalys där empiri relaterade till europeisering och compliance redovisas för att i ett senare skede inkorporeras i analysen och slutsatsen.

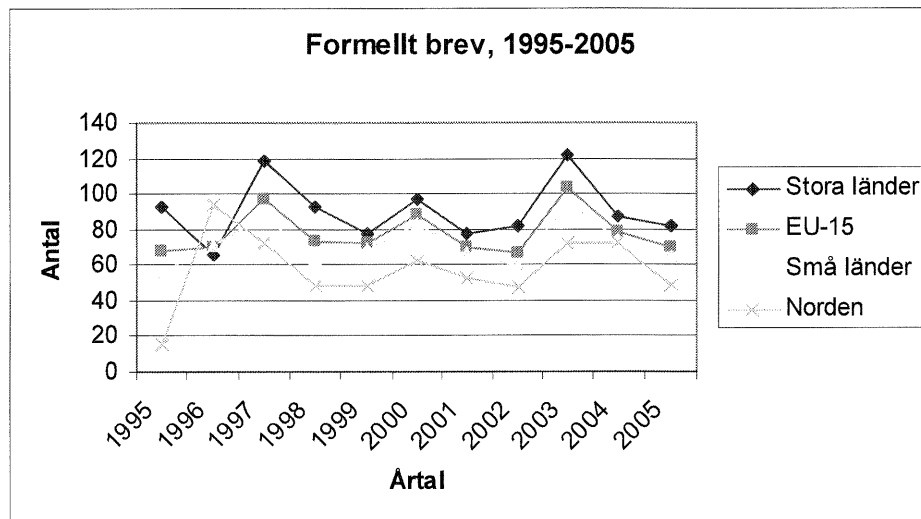
4. Empiri

I detta kapitel presenteras illustrationer baserade på data inhämtat från EU-kommissionen, samt en redogörelse för de nordiska ländernas nationella administrationer inriktade mot EU-frågor. Notera att skalorna i de olika illustrationerna varierar, detta för att lättare synliggöra skillnader.

När en överträdelse har uppmärksammats av EU-kommissionen är första steget att kommissionen skickar ett formellt brev till medlemstaten ifråga där kommissionen förklarar varför de anser att medlemmen inte uppfyller sina åtaganden. Medlemsstaten har två månader på sig att besvara detta brev. Om medlemsstaten inte reagerat i detta skede skickar kommissionen ett mer detaljerat motiverat yttrande med en tidsfrist på två månader. Därefter kan kommissionen hänskjuta saken till domstolen.

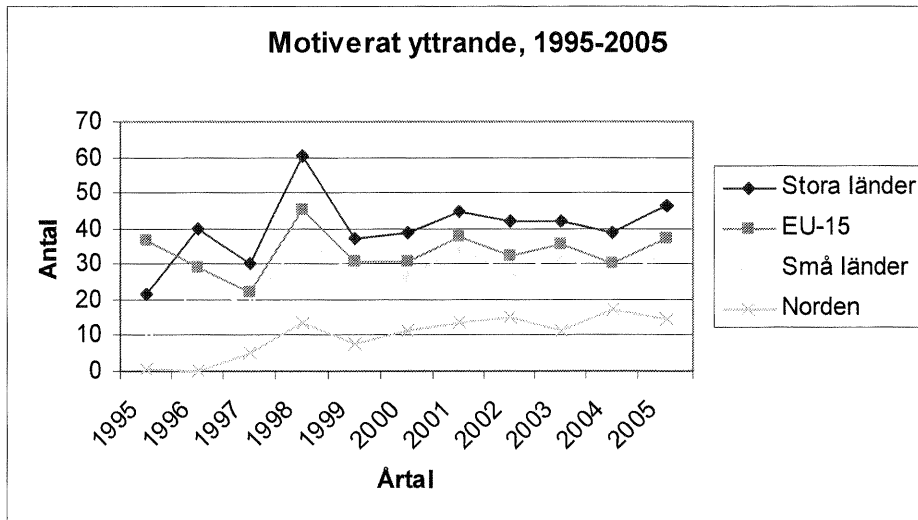
4.1 Compliance illustrerat

Det första formella steget när en överträdelse har observerats av EU-kommissionen innebär att ett formellt brev skickas till medlemslandet i fråga.

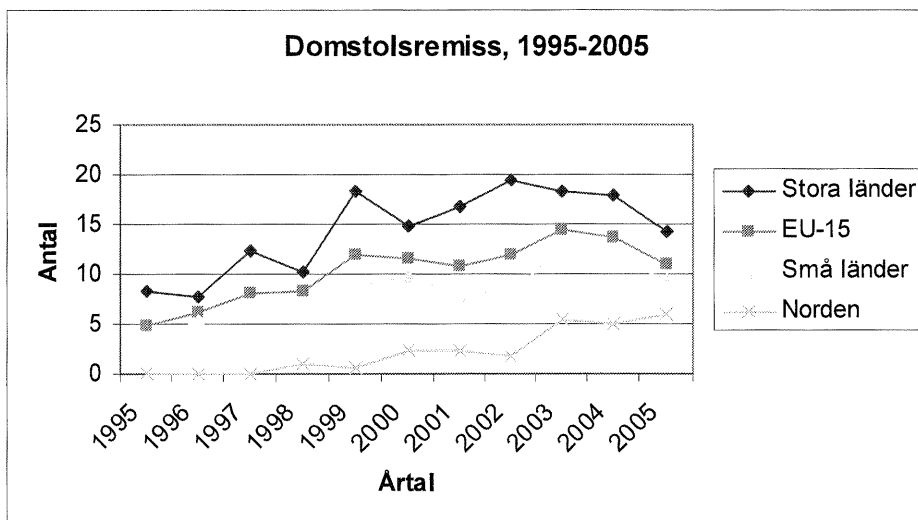
Figur 4.1, egenhändigt skapad, dataunderlag från EU-kommissionen

Figur 4.1 visar att de nordiska länderna i princip alltid får färre formella brev än de övriga länderna. Undantaget är 1996, då de nordiska länderna fått flest av alla, detta beror enbart på att Finland detta år fick 190 formella brev (se appendix), det högsta antal formella brev någon medlem fått under den uppmätta tidsperioden. Skälet för detta stora antal överträdelser var problem gällande Ålands status som semiautonoma enhet, innan Finland lyckades lösa detta hopade sig överträdelserna som synes (Tallberg 2002 s.631).

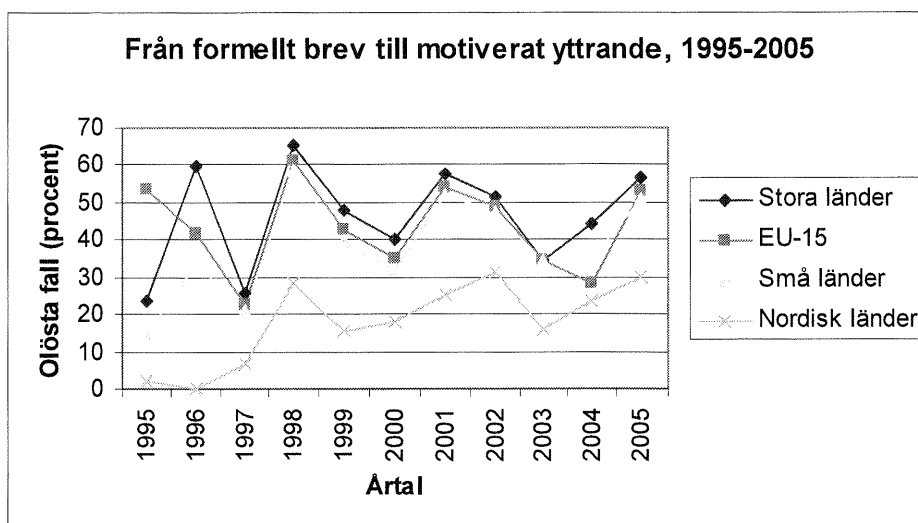
Figur 4.2, egenhändigt skapad, dataunderlag från EU-kommissionen

Figur 4.2 visar på liknande trend, de nordiska länderna ligger konstant under de övriga länderna. Gapet i relation mellan de nordiska länderna och de övriga länderna är dock större än i föregående diagram. Detta indikerar att en stor del av implementeringsproblemen från den tidigare fasen är lösta i detta skede. Detta visar de nordiska ländernas strategi för problemhantering och kapacitet för att lösa uppkomna problem i relation till övriga medlemmar klart och tydligt.

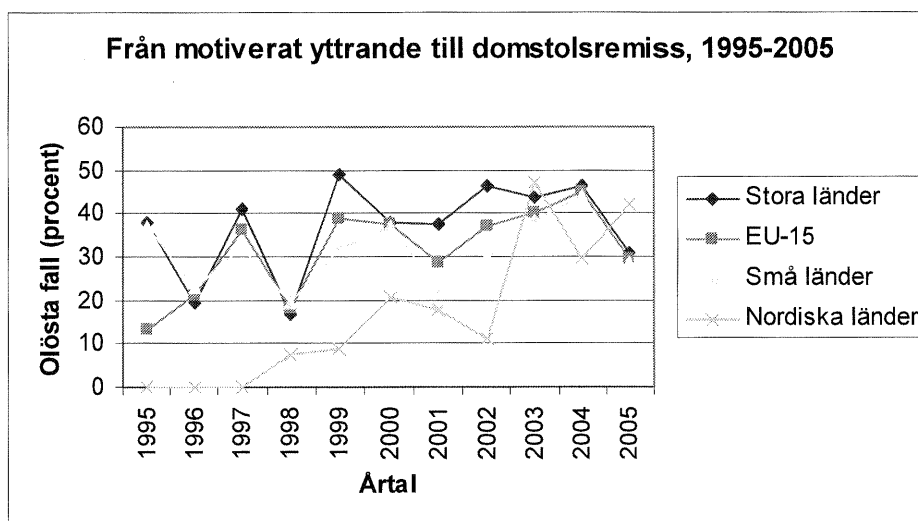
Figur 4.3, egenhändigt skapad, dataunderlag från EU-kommissionen

I fall där överträdelserna inte kan lösas i de två tidigare instanserna följer remittering till EU-domstolen. De nordiska länderna ligger på en låg nivå, dock ökar antal remisser samtidigt som de övriga ländernas domstolsremisser minskar.

Figur 4.4, egna beräkningar, dataunderlag från EU-kommissionen

Figur 4.4 illustrerar i procent fall som inte lösts i den första instansen utan blivit förpassade till motiverat yttrande. Figuren visar att de nordiska länderna, bortsett från en lägre grad av absoluta uppmärksammade fall även löser sina överträdelse mer effektivt än de övriga länderna.

Figur 4.5, egna beräkningar, dataunderlag från EU-kommissionen

Trenden från föregående diagram håller i sig till 2002, då de nordiska länderna går i upp i toppen över fall som remitterats till EG-domstolen. Generellt visar denna figur att medlemsländerna har löst en större procent av fallen mellan de föregående instanserna.

4.2 Kategorisering av medlemsländer

Danmark, Finland och Sverige tillhör gruppen små länder och i en geografisk underordnad kategori även gruppen nordiska länder. Beroende på detta förhållande kommer först karaktäristiska drag för små länder redovisas, följt av nordiska särdrag och avslutningsvis kommer de enskilda nordiska länderna presenteras. Genom detta tillvägagångssätt är målsättningen att försöka särskilja de nordiska ländernas institutionella karaktärer och preferenser.

4.2.1 Små medlemsländer

Det finns skäl att dela upp medlemsländerna i olika grupper då det har påvisats skillnader mellan dessa aktörer. EU:s mindre länder har lättare än större stater att driva igenom frågor på EU:s agenda, särskilt när förslaget presenteras som fördelaktigt för unionen som helhet. Små länder kan också lättare skapa kompromisser mellan rivaliserande intressen, då de anses neutrala i större utsträckning än de stora medlemsländerna. De kan också vara mer flexibla i sitt koalitionsbyggande. De politiska systemen i små länder karaktäriseras ofta av större intern sammanhållning, funktionell effektivitet och koordination. Dessutom brukar de interna politiska motståndarna samarbeta för att få större genomkraft i EU. Det finns ofta ett krav för centraliserad koordinering för ökad effektivitet, något som visat sig vara lättare i små stater (Tiilikainen 2006 s. 82-83).

Direktiv behöver implementeras av alla medlemsländer och de länder som har lyckats sälja idén till de övriga nationella institutionerna kommer lättare implementera dessa på ett framgångsrikt sätt. Det innebär att de medlemmar som inte lyckats överföra sina idéer till EU:s överstatliga institutioner för beslut kommer ha svårare att implementera än de som har lyckade strategier (Börsen 2002 s. 181).

Naturligtvis finns det även medlemsspecifika problem som kan leda till svårigheter, även för små länder att effektivt implementera direktiv. Belgien är en liten medlem, dock brottas landet med implementeringsproblem av samma magnitud som de stora länderna i studien. Belgien har en federal princip som ger subnationella regioner rätt att föra utrikespolitik inom deras respektive kompetensområde. Detta leder till ett mycket svårt koordinationsarbete då EU-politik rör de flesta regioner (Börsens 2002 s. 181). I Greklands fall har politisk instabilitet manifesterat i frekvent byte av regering lett till svårigheter att hantera EU-relaterade frågor då den administrativa personalen har bytts ut (Thorhallsson 2006 s. 19).

I Tyskland, Italien och Spanien har regionala enheter med lagstiftande och verkställande makt varit tveksamma till implementering av EU-direktiv i fall där de inte själva har något inflytande (Tallberg 2002 s.631).

4.2.2 Norden – alla länder är enhetliga

Den dominerande strategin i de nordiska länderna gällande anpassning till EU har varit en positiv attityd gentemot ekonomisk integration, frihandel och mellanstatligt samarbete, samtidigt som skepsis har yttrats mot politisk integration och överstatliga inslag. Dock har de nordiska länderna skapat varierande strategier för medlemskapet. Finlands motiv har varit att

bli accepterad som en fullvärdig medlem av EU, därmed har landet också varit entusiastisk till djupare samarbete. I relation till Sverige har Finland inte haft några större aspirationer att förändra EU till sin egen avbild. Danmark har haft en mer passiv approach till EU. Trots dessa variationer hamnar dessa länder ofta på samma sida när koalitioner uppstår (Tiilikainen 2006 s. 82).

De nordiska ländernas administrationer har karaktäriserats av anpassning och utveckling snarare än motstånd till förändring. Det typiska draget av förändring har varit en successiv anpassning istället för en fundamental kullkastning av den existerande administrationen (Læg Reid et al. 2004 s. 350). Den administrativa kapaciteten kan räknas i antalet anställda tjänstemän, en indikator på detta är storleken på det enskilda landets diplomatkår, där de nordiska länderna har mycket snarlik storlek. (Thorhallsson 2006 s. 19)

En intressant jämförelse i sammanhanget är att se till europeiseringsprocessen i de två nordiska länder utanför EU: Island och Norge. Dessa två länder är medlemmar av Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) genom samarbetet mellan EU och European Free Trade Association (EFTA). En studie har visat att europeiseringen av de nordiska ländernas institutioner har varierat beroende på tillhörighet. EU:s avtryck är generellt sett större på medlemsländerna vilket implicerar att EU:s krav på förändring av de inhemska institutionerna skiljer sig åt beroende på vilken relation staten har till EU, i detta fall som unionsmedlem eller EES-medlem (Læg Reid et al. 2004 s. 366).

4.2.3 Danmark

Danmark har varit en relativt pragmatisk och återhållsam medlem sedan EU-tillträdet 1973. Landet har med en preferens för mellanstatligt samarbete försökt anpassa sig till unionens krav. Danmarks administration karaktäriseras av oskrivna regler, det finns inga generella riktlinjer utan administration sköts pragmatiskt. Vidare samarbetar den centrala administrationen med intresseorganisationer på nära håll. Den formella delen av den danska EU-koordineringen och den beslutsfattande processen är uppbyggt kring koordinations- och konsultationskommittéer på olika nivåer med olika aktörer. Generellt sett är koordineringsprocessen i EU-frågor mycket centraliserad i relation till den administrativa traditionen. Detta leder till flexibilitet och många frågor blir lösta informellt. Det finns två viktiga överordnade nätverk i dansk EU-policyformation: Ett administrativt-korporativt samarbete samt ett parlamentariskt nätverk. Det föregående nätverket består av 32 underordnade nätverk bestående av kommittéer för koordinering samt ett ministernätverk.

Nätverket har till huvuduppgift att förbereda den administrativa delen av den danska beslutsprocessen gällande EU-frågor samt att implementera direktiv. Nätverken kan vara tidigt ute i beslutsprocessen, de starkaste nätverken har mycket kontakter med intresseorganisationer och representanterna från intresseorganisationer har fått en mycket framträdande roll i denna process. Vad gäller ministernätverket fyller det flera viktiga funktioner genom att minska gapet till det parlamentariska nätverket samt genom att förbereda förhandlingar i Bryssel. Det parlamentariska nätverket har till funktion att informera parlamentet om utvecklingen av EU-samarbetet samt om den danska hållningen i konkreta frågor. Detta ger parlamentet en chans att influera dansk EU-policy och legitimera den, samt ytterligare en chans att koordinera policy (Von Dosenrode 1998 s. 52-54).

Specialkommittéerna fyller en viktig funktion för att likrikta EU-policy. En specialkommitté skickar en rekommendation, baserat på en teknisk analys, till departementet som ansvarar för policyområdet, som i sin tur skickar rekommendationen vidare till EU-kommittén. Redan 1972 beslutades att departementen skulle rådfråga intresseorganisationer gällande viktiga frågor. Nätverket har med andra ord en roll att koordinera och utbyta information mellan statsapparaten och intresseorganisationer vad gäller frågor relaterade till EU. En handläggare på miljödepartementet uppskattade i en intervju att 95 % av alla EU-relaterade beslut bestäms de facto på specialkommitténivå (Pedersen 2000 s. 222). Danmark har lyckats driva igenom många miljörelaterade frågor, detta beror i stor utsträckning på det politiska systemet med dessa specialkommittéer, där intresseorganisationer konsulteras på ett tidigt stadium. Regionala och lokala myndigheter kan också inkluderas i specialkommittéerna för att koordinera de subnationella nivåer på ett smidigt och effektivt sätt (Bursens 2002 s. 183).

Traditionellt sätt är intresseorganisationer med i förberedelserna för implementeringen i Danmark. Ungefär 85 % av EU-direktiven är administrativt inpassade i dansk lag genom s.k. bemyndigelseslov, istället för vägen genom parlamentet. Genom denna process utestängs parlamentet i stor utsträckning, och på grund av stor arbetsbörda faller implementeringsansvaret på tjänstemän och representanter för intresseorganisationer. Nätverken har en hög grad av autonomi, med en kärna av nyckelaktörer och ett utvidgat nätverk med ministrar, EG-kommittén och utrikesdepartementet. Dessa har möjlighet att ändra specialkommitténs beslut, men detta inträffar sällan (Von Dosenrode 1998 s. 55-56).

Den danska attityden gällande implementering av EU-lag innebär att lagen måste implementeras och lydask, även om lagen i fråga skulle strida mot dansk lag. Det finns ingen spänning mellan den politiska viljan att implementera ett direktiv och den administrativa förmågan att göra detta. Den ökande europeiseringen har lett till högre tryck på koordineringen, både på en interdepartemental nivå och inomdepartemental nivå, dock har inga fundamentala strukturförändringar ägt rum (ibid. s. 58).

Slutligen har Danmark fokuserat på koordinering mellan instanser, detta kan bero på att landet är litet och det är därför viktigt att visa upp en enad front utåt. Den danska koordinationsfilosofin lägger tonvikt vid konsensus. Sökandet efter konsensus reflekterar en korporativ tradition. En studie från 1994 (före Finland och Sverige var medlemmar i EU) visade att Danmark hade den högsta rankingen vad gäller EU-koordinering av unionens alla medlemmar (Pedersen 2000 s.220). Från början av sitt medlemskap i EU lyckades Danmark skapa fungerande EU-relaterade institutioner för att genomdriva effektiv policyplanering och implementering (ibid., s.192).

4.2.4 Finland

Finlands utrikespolitik har historiska rötter från kalla kriget, då dess geografiska läge mellan väst- och östblocket innebar en viktig balansgång i utrikespolitiken. Detta ledde till att landets betydelsefulla utrikespolitik skildes från den mindre viktiga inhemska politiken och exkluderades från offentlig debatt och insyn. Finlands policy har bestått i en tendens till anpassning till rådande förhållanden (Tiilikainen 2006 s. 76). Vissa bedömare har till och med menat att Finlands utrikes- och inrikespolitik under kalla kriget var en förlängning av sovjetisk politik (Karsh 1986 s. 265).

När Sovjet föll började Finland mer aktivt orientera sig mot Europa, skälet till detta var i första hand säkerhetsrelaterat och gav landet en chans att ge uttryck för sin utarbetade anpassningsstrategi. En ny politisk miljö ansågs kräva en ny policy, och Finland förändrades smidigt och pragmatiskt från den neutrala rollen landet spelat under kalla kriget till att utveckla ett starkt engagemang för europeisk integration. Fundamentet för denna förändring berodde på ett mycket utbrett stöd från alla stora politiska partier och nyckelaktörer i det finska samhället. De EU-kritiska parterna som röstade mot medlemskap i EU 1994 skördade inga framgångar i efterföljande val (Tiilikainen 2006 s. 77).

Engagemanget för EU innebar att Finland inte lade in några reservationer i förhandlingarna om medlemskap, de finländska representanterna deklarerade att de skulle medverka på ett öppet och konstruktivt sätt i alla delar av integrationen, inklusive den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP). Till skillnad från Danmark och Sverige gick Finland med i EMU-samarbetet, även detta föregicks av en bred konsensus bland Finlands nyckelaktörer. Finland har kallats "EU:s sjunde ursprungsmedlem" på grund av dess positiva inställning att fördjupa EU-samarbetet (ibid. s. 77).

Det finns fortfarande spår kvar från tiden då utrikespolitiken var exkluderad offentlig debatt, detta manifesterar sig i en bred politisk och social konsensus i alla större EU-relaterade frågor. Landet har ett formaliserat system av EU-koordinering för att bringa enighet i EU-frågor. Denna struktur växte fram när Finland gick med i EEA 1994. Detta innebar en decentraliserad struktur där Utrikesdepartementet förlorade sitt monopol på utrikespolitik, till förmån för ett maximerande av kompetens genom att involvera alla departement. De respektive ansvarsområdena är sedermera koordinerade genom ett formellt system från departementen till regeringen där en specialkommitté följer koordineringen. Som följd av denna koordinering smälter perspektiven ihop till en enhetlig policy som också knyter in intresseorganisationer för formulering av EU-policy. Det finska parlamentet har också en framträdande roll. Alla EU-förslag som anses höra hemma i parlamentet utskottsbehandlas av parlamentariker och kommittéerna ansvarar för att skapa en parlamentarisk ståndpunkt i en EU-relaterad fråga genom att möta representanter för regeringen innan de beslutar i en fråga. Detta leder automatiskt till att regeringens förslag stöds av en majoritet i parlamentet (Tiilikainen 2006:85). Värt att notera är att Finland är det enda nordiska EU-land som har lyckats uppehålla en positiv inställning till djupare EU-integration från dess medborgares sida utan att utsättas för en debatt om den hotade nationella identiteten (Foenniemi 2002: 182).

4.2.5 Sverige

1987 började arbetet att förändra svensk politik för att bättre passa samman med västeuropeisk integration, detta var de första stegen för att anpassa de centrala institutionernas struktur. Genom ett strukturerat samarbete mellan EFTA, där Sverige redan var medlem, och EG påbörjade Sverige en rad administrativa reformer. Över 20 permanenta arbetsgrupper tillsattes för att justera nationell lagstiftning på alla tänkbara policyområden till den framväxande harmoniseringen av lagar inom EG. Den administrativa reformen ledde till en centralisering av den offentliga administrationens relation till EG, där Utrikesdepartementet försökte kontrollera kontakterna med EG. Det fanns en tydlig administrativ och judiciell ambition inom Sverige för harmonisering (Ekengren och Sundelius 1998 s. 131-133).

Innan tillträdet till unionen behandlades Europafrågor exklusivt av Utrikesdepartementet och Finansdepartementet, men med medlemskapet har de respektive departementen fått ansvar för att implementera direktiv från EU. EU-frågor ses i Sverige som en förlängning av inrikespolitik och koordinering av EU-relaterade frågor är ett övergripande mål för Utrikesdepartementet. Svensk förvaltning har karaktäriserats av en attityd baserad på tidsorienterad målmedvetenhet, och svenska tjänstemän anser generellt att det är ineffektivt att inte möta tidsfrister för implementering av direktiv (ibid. s. 137-139).

Den traditionella samarbetsstrukturen mellan de nordiska länderna har förändrats genom medlemskap i EU. En potential för koalitionsbyggande existerar mellan dessa länder, som ofta har liknande åsikter i frågor. Ett exempel på enad front gällande de nordiska länderna var deras krav att Norge skulle inkluderas i Schengen-samarbetet. De flesta svenska diplomater anser dock att det har varit mycket liten skillnad mellan traditionella svenska ståndpunkter och innehållet i Gemensamt utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP)-beslut sedan Sverige gick med i unionen (ibid. s. 142).

För att utforma en strategi för att influera EU ansåg Sveriges regering att det krävdes en samsyn. Målet för den nationella koordinering skulle genomsyras av samsyn mellan olika institutioner för att bringa samman diversifierade samhälls- och företagsintressen. Vad gäller stödet för EU hoppade industrin, näringslivet, investerare och den politiska eliten på den europeiska bandvagnen efter Tysklands återförenande och den gemensamma marknadens uppkomst. Statsapparaten följde därpå genom ett omfattande nationellt anpassningsprogram. Ett politiskt center-periferi gap mellan elitgrupper och invånarna i Sverige framträdde dock där stödet för medlemskap i union var relativt svagt, en trend som fortsatte med det mycket låga valdeltagandet till EU-parlamentet 1995. Representanter för statsapparaten har snabbt justerat sig till EU:s krav, medan medborgarna i stor utsträckning fortfarande är kritiska till unionen (ibid. s. 146).

Effektiv EU-koordinering på en nationell och överstatlig nivå är mycket viktigt för Sverige, dels för den framträdande politiska vikten av EU-frågor i Sverige, dels för att den socialdemokratiska regeringen haft som mål att bli en viktig aktör på EU-policy arenan. Svensk anpassning till EU har varit relativt oproblematiskt vad gäller administrativ koordinering. Sveriges regering ansåg att en effektiv central koordinering krävdes för att maximera svenskt inflytande inom EU:s beslutsfattande arena. Detta kulminerade 1999 med skapandet av en ny politisk och administrativ koordineringsstruktur designad att strömlinjeforma central koordinering av EU-policy (Mazey 2001 s. 257).

Det är av intresse att kort redogöra för Sveriges ordförandeskap i EU, då ordförandeskapet innehåller en avvägning mellan inhemska särintressen och intressen för EU som enhet, då dessa naturligtvis inte alltid går hand i hand. Den svenska linjen inför ordförandeskapet bestod av ett aktivt nedtonande av möjligheten att utnyttja dagordningsmakten för egna syften. Genom att understryka att ordförandeskapet var ett tillfälle att avancera svenska intressen skulle den inhemska negativa inställningen till EU eventuellt kunnat blickas. Detta skedde dock inte. Motivet för Sveriges strategi var dels att minska förväntningarna på ordförandeskapet, då högt driva förväntningar kan leda till bakslag för ordförandelandet och dels på grund av att Sverige av de övriga medlemmarna skulle uppfattas som en konstruktiv och duktig medlem (Engström – Tallberg 2001 s. 37-38).

Det svenska ordförandeskapet försökte kombinera två ledarstilar, en konsensusinriktad stil samt en mer påstridig ledarstil, men i slutändan prioriterades den samförståndslinjen, som även dominerar den svenska inhemska politiken. Detta kan jämföras med det tidigare franska

ordförandeskapet som kritiserades hårt för arrogans och att öppet hävda sina egna särintressen (ibid. s. 46-47).

Trots att Sverige är ett relativt litet EU-land har Sverige en av de största permanenta EU-representationerna i Bryssel, detta beror bland annat på Sveriges mål att vara en inflytelserik aktör i EU. Vad gäller administrativ koordinering har Sveriges permanenta representation i Bryssel vidare bekräftat att Sverige har klarat av kraven från EU. Den svenska stilen karakteriserad av rationell, pragmatisk konsensus i den beslutsfattande fasen har varit till gagn för representanterna då rationella argument baserad på kunskap väger höger än politiska argument. Representationen har gynnats av politisk-administrativ koordinering som följd av ett relativt centraliserat tryck från den nationella nivån. Som en liten enhetlig stat har Sverige inte haft liknande koordineringsproblem som de större medlemsstaterna ibland utsätts för. Vidare har det varit svensk tradition att skapa konsensus runt utrikespolitiska frågor, bland annat genom att konsultera parlamentariker från de större partierna i Riksdagen (Ekengren och Sundelius 1998 s. 146). Sammanfattningsvis har Sverige setts som idealfallet för en liten stat som anpassar sig väl till EU:s krav (Mazey 2001 s. 272-274).

5. Analys

I detta kapitel appliceras teorierna från kapitel 2 på det empiriska materialet från föregående kapitel och avslutas med en kortare diskussion om relationen mellan det externa och interna trycket medlemsländerna upplever.

5.1 Analys av externt tryck

Nedan följer en analys av de fem hypoteserna om compliance applicerat på EU:s nordiska medlemsländer.

1. Det är lättare att övertala aktören om denna är osäker i sin miljö, genererat av ny fråga, kris eller ett allvarligt politiskt misslyckande som göra aktören mottaglig att analysera ny data.
- Finland och Sverige är relativt nya medlemmar medan Danmark har varit medlem sedan tidigt 70-tal. Att Danmark numera är relativt säker i sin roll som EU-land är inte djärvt att påstå. Huruvida Finland och Sverige funnit sig till rätta som medlemsländer är svårare att besvara då de tio år uppsatsen täcker är en relativt kort tidsperiod i detta sammanhang. Det empiriska materialet visar att, trots att de nordiska länderna över hela perioden har en lägre nivå av non-compliance, så ökar antal fall och remitteringar till nästkommande nivå över tidsperioden.
2. Det är lättare att övertala aktören om denna har få ingrodda åsikter som inte stämmer överens med den andra aktörens budskap.
- Sverige har försökt överföra nationella preferenser till EU, och därmed tagit på sig en ledarroll, Danmark har klart och tydligt premierat EU-lagstiftning över nationell lag och Finland har varit det mest entusiastiska nordiska landet när det gäller djupare integration och har därmed försökt vara ett föregångsland. Detta innebär att även om de nordiska staterna skulle ha åsikter som inte stämmer överens med EU:s direktiv, skulle dessa implementeras ändå. Denna punkt kan härledas till modellen om goodness-of-fit, dvs. att implementeringsgraden hör samman med hur policyn stämmer överens med den inhemska politiken. Graden av goodness-of-fit hör i sin tur samman med hur många av de inblandade aktörerna som har vetorätt, eller om den inhemska kulturen är karaktäriserad av konsensustänkande eller konflikttänkande. Om konsensus är den dominerande strategin kan dödläge brytas och implementeringar genomföras även om det finns många vetoaktörer. De nordiska länderna har som påvisats tidigare i denna studie har en konsensuskultur i stor utsträckning.

3. Det är lättare att övertala aktören när den andra aktörens äger en auktoritär roll i gruppen dit aktören hör samman eller vill höra samman.
  - ”Den andra aktören” är i detta fall EU-kommissionen, och EU:s överstatliga institutioner äger en auktoritär roll i compliance-sammanhang. Denna hypotes är mer allmängiltig då kommissionens roll är lika för alla medlemsländer, dock kan eventuellt medlemsländernas perception av kommissionens auktoritet variera. EU-kommission kan dessutom välja strategi när det gäller interaktionen med medlemsländerna, om en stöttande kapacitetsbyggande strategi ska användas, eller en tvingande strategi som med sanktionshot försöker avskräcka non-compliance beteende.
4. Det är lättare att övertala aktören om den andra aktören inte läxar upp eller ställer krav på aktören utan levererar ett seriöst argument.
  - Kommissionens roll innebär både att ge kapacitetsstöd och bestraffa medlemsländer. Kommissionen ställer i allra högsta grad krav på medlemslandet att implementera direktiv. Dock är överträdelseprocessen seriös, med tre instanser och två månaders tidsfrist vad gäller formellt brev och motiverat yttrande. Den formella överträdelseprocessen innebär att kommissionen sätter tryck på medlemsstaten att agera compliant genom att göra detta alternativt så attraktivt som möjligt. Kommission informerar därmed om möjligheten för ekonomiska sanktioner. Sociala kostnader tas även med genom kommissionens strategi att i pressmeddelanden redovisa vilka medlemmar som inte har agerat compliant (Tallberg 2002 s.617). Hur känsliga medlemsländerna är mot dessa ekonomiska och social kostnader varierar naturligtvis från land till land, om ett medlemsland vill visa sig som ett föredöme försöker landet ifråga undvika den potentiella stigmatiseringen non-compliance kan innebära.
5. Det är lättare att övertala aktörerna om interaktionen mellan de båda aktörerna sker i en icke-politiserad miljö.
  - EU-kommissionens kommunikation gällande uppmärksammade överträdelser går till det enskilda medlemslandet och bör därmed anses vara icke-politiserad. Innan ett formellt brev skickas till medlemslandet i fråga kan problemet ha lösts genom informella kontakter, någonting som dock inte finns representerat i statistiken.

Checkels hypoteser om compliance-beteende passar väl in på EU:s överstatliga relationer till medlemsländerna. Trots att EU:s strukturer och processer är lika för alla medlemmar, kan det externa trycket variera på grund av variationer i den europeiska integrationen, på vissa policyområden kan integrationen vara djupare än på andra och de olika medlemmarnas preferenser och kapacitet kan avspegla detta. Som redovisats i föregående kapitel finns det en skillnad i hur långt europeiseringsprocessen har gått mellan de nordiska EU-länderna och de nordiska ESS-medlemmarna, någonting som kan tillskrivas det externa trycket från EU.

5.2 Analys av internt tryck

Den inhemska mobiliseringen från samhällets aktörer spelar en roll genom att underifrån verka för ett compliance-beteende från de enskilda medlemsstaternas sida. Vad gäller World of compliance-modellen är den intressant dels genom att studien har använt en annan indikator för att mäta compliance än denna uppsats. Dock sorteras endast tre länder in i World of law observance: Danmark, Finland och Sverige. Detta validerar uppsatsens empiriska material till viss del genom att studierna pekar åt samma riktning.

Sambandet mellan de nordiska ländernas compliance-nivå från det statistiska materialet och idealtypen *world of law observance* korresponderar som konstaterat. Frågan är hur empirin från de nordiska länderna med hänseende till den komparativa studien överensstämmer.

För att Danmark, Finland och Sverige ska passa in i idealtypen *world of law observance* dit de hänvisas av Falkner et. al (2005) ska deras överordnade logik vara att implementera EU-direktiv, genom att ha dels kapacitet och dels vilja att kunna genomföra detta. Implementeringar genomförs oftast i tid och utan större svårigheter eftersom viljan att efterleva EU:s lagar rankas så högt. De nordiska länderna är förenade i den inhemska uppbackningen av europeiseringen av de nationella institutionerna och de har även en konsensusinriktad approach till problemlösning när överträdelser har begåtts, till skillnad från en konfliktinriktad inställning till EU-kommissionen (Svedrup 2004 s.1).

Detta konsensustänkande är av stor betydelse för att förklara de nordiska ländernas höga implementeringsgrad. En korrelationsstudie av Giuliani (2004) mellan anpassningsförmåga i form av implementering av direktiv och antal aktörer med vetorätt visar att Sverige, Danmark och Finland ligger bäst till av alla EU-länder gällande implementering, något som tydligt påvisats tidigare i denna uppsats. Dock skiljer sig antalet vetoaktörer åt mellan dessa tre länder där Sverige har minst antal, Danmark har ett medelantal och Finland har ett stort antal. Alla medlemsländer kan grovt sett passas in i grupperingarna litet/medel/stort antal vetoaktörer. Italien och Belgien har exempelvis ungefär samma antal vetoaktörer som Finland, dock är Italiens anpassning en av de längst av alla medlemsländer. Belgiens är något bättre men fortfarande låg. Medlemmen med minst antal vetoaktörer och högst anpassning efter Sverige är Storbritannien, dock är Finlands nivå av anpassning klart högre (Giuliani 2004 s. 9). Implementeringsnivå kan således inte enbart förklaras med det enskilda politiska systemets antal vetoaktörer. Dock kan detta, som redovisades i teorikapitlet, balanseras ut genom en konsensusinriktad inhemsk politik, ett gemensamt drag de nordiska länderna tydligt uppvisar.

De två övriga idealtyperna från teorikapitlet faller utanför ramen för denna uppsats, dock kan noteras att de tillskriva egenskaperna för medlemsländerna i dessa grupper gällande implementering och compliance inte stämmer överens med denna uppsats empiri. Vissa medlemsländer har en hög nivå av non-compliance men inte en exceptionellt hög nivå som ett beteende baserat på att konsekvent ignorera direktiv skulle mynna ut i.

Nedan följer beskrivningen av compliance-mekanismen för det interna trycket redovisat i kapitel 2 (Falkner et. al 2005 s. 15):

Compliance-kultur → Samhället förväntar sig compliance, elitgrupper pressas att agera compliant → Regeringen kan införa compliant beteende på motsträviga intressen → Den

offentliga diskursen hävdar långsiktiga vinster för sagda beteende → Förväntningarna ökar på compliant beteende → Compliance-kulturen förstärks

Denna mekanism för samman kulturellt betingade egenskaper med aktörsrelaterade aspekter. De viktiga samhällsaktörerna i de nordiska länderna verkar för compliance, i Danmark är intresseorganisationer integrerade i policyutformningen och compliance prioriteras, Finland har uppbackning på bred front, och Sverige likaså. Medborgarna i Sverige och Danmark är EU-skeptiska i stor utsträckning, dock behöver detta inte spela någon roll för den förda politiken. Att Sverige och Danmark i vissa fall har tagit på sig en ledarroll gynnar också utfallet för implementeringen. Den överordnade logiken för medlemsländerna i *World of law observance* är compliance-beteende. Detta stämmer överens med de nordiska länderna, att de värderar ett compliance-beteende högre än de potentiella materiella fördelarna ett non compliance-beteende kan medföra.

Det externa trycket från EU-kommissionen har illustrerats med fem hypoteser för att skapa compliance-beteende, detta manifesteras genom kommissionens övervakning och möjlighet att ekonomiskt straffa medlemsländer som inte rättar in sig i leden. Genom ett ramverk som de fem hypoteserna mynnar ut i skapas en bild av förhållandet mellan EU-kommissionen och medlemsländerna, dock kan det krävas ytterligare incitament för medlemsländerna att agera compliant i interaktionen med de övriga medlemmarna och de överstatliga institutionerna. Detta incitament innebär dels att kommissionen kan straffa medlemmarna med ekonomiska medel samt att de kan ge kapacitetsstöd för medlemmarna att implementera direktiv. Det externa trycket har som visats inte nödvändigtvis varit lika för alla medlemmar eftersom europeiseringen är en ojämn process där olika policyområden är lättare eller svårare för de enskilda medlemmarna att implementera.

I ett ”push and pull”-perspektiv innebär detta att det externa trycket är en nödvändig komponent för att skapa ett compliance-beteende. Även om de fem punkterna inte i någon större utsträckning diskriminerar de nordiska medlemmarna från de övriga illustrerar dock en generell poäng, nämligen hur EU-kommissionen skapar ett compliance-beteende. Det är dock det interna trycket som är avgörande för i vilken utsträckning detta kommer att ske.

I denna uppsats har det interna trycket stått i fokus som förklaringsvariabel, hur de nordiska ländernas nationella institutioner har hanterat europeiseringsprocessen: Kapaciteten, anpassningen och attityden hos institutionerna i de respektive länderna. För en jämförelse mellan de två typerna av tryck anser jag att det är det interna trycket är överordnat. Det externa trycket skapar en ram för agerande från staternas sida, men det interna trycket infriar de externa förväntningarna, detta kan inte ske enbart med hjälp av påtryckningar från EU:s överstatliga institutioner, det visar det empiriska materialet klart och tydligt. De nordiska länderna har i större utsträckning än de övriga länderna löst överträdelserna i en tidigare fas. Figur 4.4 visar att detta följer ett mönster över hela den uppmätta tiden. De övriga medlemmarna har generellt fortsatt med sina överträdelser till den nästkommande fasen.

6. Resultat och slutsats

Denna uppsats undersöker varför compliance-nivån för EU:s nordiska medlemmar är lägre än för de övriga medlemmarna. Statistiken från EU-kommissionen visar att de nordiska länderna dels har en lägre nivå av överträdelser och dels att de löser dessa överträdelser effektivare än de övriga länderna.

Frågan är hur väl EU-kommissionens årsrapporter om överträdelser fungerar som indikator. Detta material är som tidigare konstaterats ofullständigt, och det urskiljer inte mellan viktiga och mindre viktiga direktiv. Det alternativa tillvägagångssättet för att besvara frågor om compliance i EU-sammanhang är att välja ut enstaka direktiv och utifrån policysektorer och medlemsländer dra generella slutsatser, dock kan invändningar mot att den approachen framförs då det kan innebära ett för litet eller snedfördelat urval. En heltäckande studie av de tusentals direktiv delegerade från EU-kommissionen till medlemsstaterna skulle minst sagt vara en ambitiös uppgift.

Eftersom denna uppsats har haft målsättningen att förklara de nordiska ländernas relativt få implementeringsproblem under valda tidsperiod är statistiken EU-kommissionen bidragit med det bästa alternativet, då det speglar två viktiga fenomen nämligen hur många uppmärksammade överträdelser som begåtts av respektive land samt i vilket skede de har lösts. Detta kan endast besvaras med hjälp av den använda statistiken.

Avslutningsvis återknyter jag till uppsatsens ursprungliga frågeställning:

- Varför uppvisar de nordiska EU-länderna en lägre nivå av non-compliance än de övriga medlemsländerna?

Det finns ingen enskild faktor som avgör detta, utan en kombination av främjande element. De tre nordiska länderna är små länder i EU-sammanhang, och som framgått tidigare har små länder lättare att implementera direktiv, delvis beroende på att små länder har lättare att influera EU, och delvis beroende på att storleken på deras administrationer leder till mindre koordineringsproblem. Dock finns det variationer mellan de små medlemsländernas implementeringsnivå.

Vad som förenar de nordiska länderna är deras förhållande till EU:s krav på implementering. Danmark har varit en återhållsam medlem, men har detta till trots den bästa compliance-graden av alla unionens medlemmar. Även om landet har åsikter som inte stämmer överens med EU:s kommer EU:s lagar och regler följas istället för den inhemska lagstiftningen. Sverige har valt en ledarroll och har skapat en stor administration i Bryssel. För Finland, som har en positiv attityd och engagemang för fördjupat samarbete har compliance också premierats. Alla tre länder har haft en stark inhemsk uppbackning för att anpassa sig till EU:s spelregler.

Vidare är frågan om hur anpassningsbara de respektive nationella administrativa systemen har varit till europeisering viktig. De nordiska administrationerna har karaktäriserats av en successiv, odramatisk omställning från inhemsk till europeisk prioritering. Detta har i de tre nordiska länderna backats upp i de egna landen av politiska och ekonomiska aktörer, i

Danmark genom att involvera intresseorganisationer i ett tidigt skede genom att inkludera dem i den politiska processen. Finland har uppnått en bred konsensus såväl hos folket som hos de politiska aktörerna och de ekonomiska intressena.

Ett nordiskt karaktärsdrag verkar också vara konsensusökande, detta är någonting som går igen i de tre nordiska länderna, att söka konsensus mellan nivåer som en strategi för konflikthantering. Konsensusökande i kombination med centraliserade och väl koordinerade administrationer har gett de nordiska länderna kapacitet att i en hög grad implementera EU:s direktiv.

Genom att eliminera variabler och ringa in gemensamma drag har uppsatsen drivit tesen att de nordiska länderna har liknande institutioner, kultur och inställning till EU-kommissionens krav och därför lyckas skapa en compliance-kultur. Vetoaktörargumentet, att antalet vetoaktörer styr hur effektiv implementeringen kan modifieras genom en konsensusinriktad och enhetlig politik, och "goodness-of-fit" argumentet, att en policy implementeras med större säkerhet om den passar de inhemska institutionerna kan även den förändras genom att landet prioriterar ett compliance-beteende över inhemska vinster. Sveriges ordförandeskap i EU demonstrerade till exempel att de politiska aktörerna kunde motstå frestelsen att ge efter för inhemska krav från intresseorganisationer och inriktade sig istället på frågor av intresse för unionen som helhet. Genom att skapa inhemska institutioner för europeiseringsprocessen, samt att föra en konsensusinriktad politik, där implementering av direktiv tas på allvar har de nordiska länderna skapat förutsättningar för höga compliance-nivåer: Nordisk compliance.

7. Referenser

Bailey, Ian 2002. "National adaptation to European integration: institutional vetoes and goodness-of-fit", *Journal of European Public Policy* 9:5, Oktober, 791-811.

Bursens, Peter 2002. "Why Denmark and Belgium Have Different Implementation Records: On Transposition Laggards and Leaders in the EU", *Scandinavian Political Studies* vol. 25 nr. 2, 173-195.

Börzel, Tanja 2001. "Non-compliance in the European Union: pathology or statistical artefact?" *Journal of European Public Policy* 8:5 oktober, 803-824.

Börzel, Tanja 2000. "Why there is no "southern problem". On environmental leaders and laggards in the European Union", *Journal of European Public Policy* 7:1 mars, 141-160.

Checkel, Jeffrey T. 2001. "Why comply?", *International Organization* vol. 55 nr. 3, 553-588.

Downs, George W. - Roche, David M. - Barsoom, Peter N. 1996. "Is the Good News about Compliance Good News about Cooperation?", *International Organization* vol. 50 nr. 3, 379-406.

Ekenberg, Magnus - Sundelius, Bengt 1998. "Sweden: The State Joins the European Union" 131-148 i Hanf, Kenneth - Soetendorp, Ben (red) *Adapting to European Integration: Small States and the European Union*. Eastbourne, Pearson Education.

Engström, Ole – Tallberg, Jonas 2001. "Den politiska utmaningen – nationella och europeiska intressen i konflikt?" i Tallberg, Jonas (red) *När Europa kom till Sverige*. Borås, SNS Förlag.

Falkner, Gerda - Hartlapp, Miriam - Treib, Oliver 2005. "World of Compliance: Why Leading Approaches to EU Implementation Are Only "Sometimes-True Theories"", arbetspaper.

Foenniemi, Pertti 2002. "Finland in the New Europe: A Herderian or Hegelian project?" i Hansen, Lele – Wæver, Ole (red) *European Integration and National Identity*. Wiltshire, Routledge.

Giuliani, Marco 2004. "EU Compliance: Macro, Meso or No Institutions At All", URGE (Research Unit on European Governance) Working Paper 6/2004

Haas, Peter M. 1998. "Compliance with EU directives: insights from international relations and comparative politics", *Journal of European Public Policy* vol. 5 nr.1, 17-37.

Hanf, Kenneth - Soetendorp, Ben, "Small States and the Europeanization of Public Policy" i Hanf, Kenneth - Soetendorp, Ben (red) *Adapting to European Integration: Small States and the European Union*. Eastbourne, Pearson Education.

Karsh, Efraim 1986. "Finland: Adaptation and Conflict", *International Affairs* vol. 62 nr. 2, 265-278.

Læg Reid, Per - Steinthorsson, Runolfur Smari - Thorhallsson, Baldur 2004. "Europeanization of Central Government Administrations in the Nordic States", *Journal of Common Market Studies* vol. 42 nr. 2, 347-369.

Mazey, Sonia 2001. "The Swedish Permanent Representation to the EU: Melding National Collective Interests" 256-276 i Kassim, Hussein - Peters, B. Guy - Wright, Vincent (red) *National Co-ordination of EU Policy: The European Level*. Oxford, Oxford University Press.

Mendrinou, Maria 1996. "Non-compliance and the European Commission's role in integration", *Journal of European Public Policy* 3:1 mars, 1-22.

Olsen, Johan P. 2002. "The Many Faces of Europeanization", *Journal of Common Market Studies* vol. 40 nr. 5, 921-952.

Pedersen, Thomas 2000. "Denmark" 219-234 i Kassim, Hussein - Peters, B. Guy - Wright, Vincent (red) *The National Co-ordination of EU Policy: The Domestic Level*. Oxford, Oxford University Press.

Svedrup, Ulf 2004. "Compliance and Conflict Management in the European Union: Nordic Exceptionalism", *Scandinavian Political Studies* Vol. 27 nr.1, 23-43.

Tallberg, Jonas 2000. "Supranational influence in EC enforcement: the ECJ and the principle of state liability", *Journal of European Public Policy* 7:1 mars, 104-121.

Tallberg, Jonas 2002. "Paths to Compliance: Enforcement, Management and the European Union", *International Organization* vol. 56 nr. 3, 609-643.

Thorhallsson, Baldur 2006. "The Size of States in the European Union: Theoretical and Conceptual Perspectives", *European Integration* vol. 28 nr. 1, 7-31.

Tiilikainen, Teija 2006. "Finland – An EU Member with a Small State Identity", *European Integration* Vol. 28 Nr. 1 mars, 73-87.

Tsebelis, George – Garret, Geoffrey 2001. "The Institutional Foundations of Intergovernmentalism and Supranationalism in the European Union", *International Organization* vol. 55 nr. 2, 357-390

Von Dosenrode, Søren Z. 1998. "Denmark: The Testing of a Hesitant Membership" 52-68 i Hanf, Kenneth - Soetendorp, Ben (red) *Adapting to European Integration: Small States and the European Union*. Eastbourne, Pearson Education.

Wallace, Helen 2000. "Europeanisation and Globalisation: Complementary or Contradictory Trends?", *New Political Economy* vol.5 nr. 3, 369-382.

Meddelande från kommissionen, Tillämpning av artikel 228 i EG-fördraget, SEK (2005) 1658.

Rapport från Kommissionen till rådet och Europaparlamentet, KOM (2006) 643 slutlig.

Statistik från EU-kommissionen: http://ec.europa.eu/community_law/eulaw/index_en.htm
(Senast kontrollerad 2007-03-15)

8. Appendix

Nedan följer statistik som utgör grunden för mina beräkningar av compliance illustrerad i denna uppsats.

Formellt brev

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Belgien	80	72	93	88	80	92	87	59	103	79	68
Danmark	42	22	64	40	46	54	38	40	58	60	37
Tyskland	92	62	116	88	84	92	73	91	116	91	63
Grekland	113	58	109	95	88	115	83	76	115	109	104
Spanien	81	59	104	78	72	93	65	84	108	69	73
Frankrike	97	88	157	121	86	110	74	83	120	84	77
Irland	67	43	86	63	67	91	80	71	99	67	54
Italien	114	75	123	110	85	118	96	98	152	123	136
Luxemburg	71	39	74	62	65	78	50	46	86	73	75
Nederländerna	59	32	65	28	68	64	53	54	95	54	57
Österrike	4	132	109	76	85	85	80	63	99	60	59
Portugal	115	54	116	80	87	120	73	75	130	90	85
Finland	2	190	78	52	44	63	61	53	83	82	59
Sverige	2	69	75	54	57	72	58	50	75	73	48
Storbritannien	77	47	92	66	61	70	79	52	113	68	60
Totalt	1016	1042	1461	1101	1075	1317	1050	995	1552	1182	1055
EU-15	67,733	69,467	97,4	73,4	71,667	87,8	70	66,333	103,467	78,8	70,333
Norden	15,333	93,667	72,333	48,667	49	63	52,333	47,667	72	71,667	48
Stora länder	92,2	66,2	118,4	92,6	77,6	96,6	77,4	81,6	121,8	87	81,8
Små länder	55,5	71,1	86,9	63,8	68,7	83,4	66,3	58,7	94,3	74,7	64,6

Motiverat yttrande

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Belgien	19	62	33	78	30	34	44	40	41	28	33
Danmark	1	0	1	10	4	7	10	10	4	12	6
Tyskland	25	37	35	46	30	40	39	42	31	39	27
Grekland	26	51	23	51	48	35	71	43	55	46	70
Spanien	15	30	23	36	21	32	37	53	32	17	35
Frankrike	17	46	49	94	61	43	50	33	48	41	48
Irland	3	36	14	46	32	27	50	34	38	18	28

Italien	36	71	36	91	41	50	53	54	70	74	93
Luxemburg	9	28	14	39	38	40	33	23	37	35	49
Nederländerna	4	9	11	23	16	16	25	10	40	27	20
Österrike	0	2	38	38	37	33	44	42	38	23	22
Portugal	22	49	35	57	50	46	38	40	41	32	65
Finland	0	0	8	16	5	14	16	23	16	21	19
Sverige	0	0	6	15	14	13	14	12	14	18	18
Storbritannien	15	14	8	35	33	30	45	28	28	22	28
Totalt	192	435	334	675	460	460	569	487	533	453	561
EU-15	36,4	29	22,267	45	30,667	30,667	37,933	32,467	35,533	30,2	37,4
Norden	0,333	0	5	13,667	7,667	11,333	13,333	15	11,333	17	14,333
Stora länder	21,6	39,6	30,2	60,4	37,2	39	44,8	42	41,8	38,6	46,2
Små länder	8,4	23,7	18,3	37,3	27,4	26,5	34,5	27,7	32,4	26	33

Domstolsremiss

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Belgien	6	20	18	20	15	5	13	8	19	16	7
Danmark	0	0	0	1	1	0	2	2	3	2	2
Tyskland	10	8	19	5	9	11	12	16	18	14	12
Grekland	12	17	10	16	14	23	16	17	14	27	18
Spanien	6	9	7	6	7	8	14	11	23	13	6
Frankrike	6	11	15	23	35	27	22	31	21	23	12
Irland	6	4	6	10	15	17	13	9	18	3	9
Italien	17	9	20	16	32	24	22	23	18	28	34
Luxemburg	3	4	8	11	18	16	10	12	16	18	18
Nederländerna	0	2	3	3	1	12	5	7	9	15	9
Österrike	0	1	0	4	9	8	7	15	22	14	9
Portugal	4	6	14	5	13	10	7	10	10	7	6
Finland	0	0	0	1	0	4	2	1	6	8	10
Sverige	0	0	0	1	1	3	3	2	7	5	6
Storbritannien	2	1	1	1	8	4	14	16	11	11	7
Totalt	72	92	121	123	178	172	162	180	215	204	165
EU-15	4,8	6,133	8,067	8,2	11,867	11,467	10,8	12	14,333	13,6	11
Norden	0	0	0	1	0,667	2,333	2,333	1,667	5,333	5	6
Stora länder	8,2	7,6	12,4	10,2	18,2	14,8	16,8	19,4	18,2	17,8	14,2
Små länder	3,1	5,4	5,9	7,2	8,7	9,8	7,8	8,3	12,4	11,5	9,4

Statistikunderlag för beräkning av procentuellt lösta fall (egna beräkningar). Från formellt brev till motiverat yrtrande till höger, från motiverat yrtrande till domstolsremiss till vänster.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Belgien	76,25	13,88889	64,51613	11,36364	62,5	63,04348	49,42529	32,20339	60,19417	64,55696	51,47059
Danmark	97,61905	100	98,4375	75	91,30435	87,03704	73,68421	75	93,10345	80	83,78378
Tyskland	72,82609	40,32258	69,82759	47,72727	64,28571	56,52174	46,57534	53,84615	73,27586	57,14286	57,14286
Grekland	76,99115	12,06897	78,89908	46,31579	45,45455	69,56522	14,45783	43,42105	52,17391	57,79817	32,69231
Spanien	81,48148	49,15254	77,88462	53,84615	70,83333	65,5914	43,07692	36,90476	70,37037	75,36232	52,05479
Frankrike	82,47423	47,72727	68,78981	22,31405	29,06977	60,90909	32,43243	60,24096	60	51,19048	37,66234
Irland	95,52239	16,27907	83,72093	26,98413	52,23881	70,32967	37,5	52,11268	61,61616	73,13433	48,14815
Italien	68,42105	5,333333	70,73171	17,27273	51,76471	57,62712	44,79167	44,89796	53,94737	39,8374	31,61765
Luxembourg	87,32394	28,20513	81,08108	37,09677	41,53846	48,71795	34	50	56,97674	52,05479	34,66667
Nederländerna	93,22034	71,875	83,07692	17,85714	76,47059	75	52,83019	81,48148	57,89474	50	64,91228
Österrike	100	98,48485	65,13761	50	56,47059	61,17647	45	33,33333	61,61616	61,66667	62,71186
Portugal	80,86957	9,259259	69,82759	28,75	42,52874	61,66667	47,94521	46,66667	68,46154	64,44444	23,52941
Finland	100	100	89,74359	69,23077	88,63636	77,77778	73,77049	56,60377	80,72289	74,39024	67,79661
Sverige	100	100	92	72,22222	75,4386	81,94444	75,86207	76	81,33333	75,34247	62,5
Storbritannien	80,51948	70,21277	91,30435	46,9697	45,90164	57,14286	43,03797	46,15385	75,22124	67,64706	53,33333

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Belgien	68,42105	67,74194	45,45455	74,35897	50	85,29412	70,45455	80	53,65854	42,85714	78,78788
Danmark	100	#####	100	90	75	100	80	80	25	83,33333	66,66667
Tyskland	60	78,37838	45,71429	89,13043	70	72,5	69,23077	61,90476	41,93548	64,10256	55,55556
Grekland	53,84615	66,66667	56,52174	68,62745	70,83333	34,28571	77,46479	60,46512	74,54545	41,30435	74,28571
Spanien	60	70	69,56522	83,33333	66,66667	75	62,16216	79,24528	28,125	23,52941	82,85714
Frankrike	64,70588	76,08696	69,38776	75,53191	42,62295	37,2093	56	6,060606	56,25	43,90244	75
Irland	-100	88,88889	57,14286	78,26087	53,125	37,03704	74	73,52941	52,63158	83,33333	67,85714
Italien	52,77778	87,32394	44,44444	82,41758	21,95122	52	58,49057	57,40741	74,28571	62,16216	63,44086
Luxembourg	66,66667	85,71429	42,85714	71,79487	52,63158	60	69,69697	47,82609	56,75676	48,57143	63,26531
Nederländerna	100	77,77778	72,72727	86,95652	93,75	25	80	30	77,5	44,44444	55
Österrike	#####	50	100	89,47368	75,67568	75,75758	84,09091	64,28571	42,10526	39,13043	59,09091
Portugal	81,81818	87,7551	60	91,22807	74	78,26087	81,57895	75	75,60976	78,125	90,76923
Finland	#####	#####	100	93,75	100	71,42857	87,5	95,65217	62,5	61,90476	47,36842
Sverige	#####	#####	100	93,33333	92,85714	76,92308	78,57143	83,33333	50	72,22222	66,66667
Storbritannien	86,66667	92,85714	87,5	97,14286	75,75758	86,66667	68,88889	42,85714	60,71429	50	75

Överträdelser från formellt brev till motiverat yttrande, olösta fall (procent)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
EU-15	53,740422	41,74644	22,8614	61,3079	42,79096	34,92825	54,19	48,94547	34,34235	28,32487	53,17561
Norden	2,1717863	0	6,912474	28,08268	15,64694	17,98889	25,47723	31,46831	15,74028	23,72082	29,86042
Stora länder	23,42733189	59,818731	25,506757	65,226782	47,938144	40,372671	57,881137	51,470588	34,318555	44,367816	56,479218
Små länder	15,13513514	33,333333	21,058688	58,46395	39,883552	31,77458	52,036199	47,189097	34,358431	34,80589	51,083591

Överträdelser från motiverat yttrande till domstolsremiss, olösta fall (procent)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
EU-15	13,186813	21,14828	36,2285	18,22222	38,69632	37,39198	28,47125	36,96061	40,33715	45,03311	29,41176
Norden	0	0	0	7,316895	8,699622	20,5859	17,49794	11,11333	47,05727	29,41176	41,86144
Stora länder	37,96296296	19,191919	41,059603	16,887417	48,924731	37,948718	37,5	46,190476	43,54067	46,11399	30,735931
Små länder	36,9047619	22,78481	32,240437	19,302949	31,751825	36,981132	22,608696	29,963899	38,271605	44,230769	28,484848